

Стенографски дневник

НА

15. заседание

Петък, 26 ноември 1943 г.

Открито в 16 ч. 40 м.

Председателствувал подпредседателят д-р Петър Къосеиванов.
Секретари: Димитър Сараджов и Светослав Славов.

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Стр.

Съобщения:

Отпуски	149
Проекторешение	149
Законопроекти	149

Дневен ред:

Проекто-отговор на тронното слово. (Първо четене — продължение на разискванията)	149
Говорили: Жико Струнджев	149
Докл. Деян Деянов	154

Проекторешения:

1. За продължаване сроковете по декларации № № 14789, 14820, 15084, 15222 от 1943 г.; 28669, 29014, 30715, 32635, 24762 от 1942 г. на Столичната митница; декларации № № 1100/3415 от 1941 г. и 1244 от 1943 г. на Пловдивската митница; декларация № 1813 от 1943 г. на Пиротската митница; декларация № 7102 от 1942 г. на Русенската митница; декларация № 3956 от 1942 г. на Свищовската митница; опис-манифест № 1253/23, от 10 май 1943 г., на Столичната пощенска митница; транзитен лист № 652 от 1943 г. на Кавалската митница; манифести № № 4372 и 4770 от 1943 г. на Столичната митница. (Приемане) 155

2. За освобождаване от износно мито и всякакви други такси, данъци и герб, включително таксата 5% земеделски пенсии, изброените в 3. министерско постановление от 15 октомври т. г., протокол № 147, хранителни продукти за нуждите на българските скитове и килии в Атон — Света гора. (Приемане) 156

Дневен ред за следващото заседание 156

Председателствувал д-р Петър Къосеиванов: (Звън!) Присъствуват нужният брой народни представители.

Обявявам днешното заседание за открито.

Отсъствуват: Васил Христов Велчев, Георги Свинаров, д-р Георги Рафаилов, Георги Стоянов Петков, Гето Кръстев, Деню Георгиев, Деню Цанев Чолаков, Димитър Тодоров Митков, Дичо Тодоров, Еким Екимов, Иван Русев, Иван Димитров Минков, Иван п. Константинов, Илия Димитров Славков, Кирил Костадинов Арнаудов, Косю Анев, Лазар Бакалов, Марко Сакарски, Минчо Ковачев, Найден Райнов, Николай Султанов, Петър Димитров Грънчаров, Петър Думанов, Руси Иванов Маринов, Таско Стоилков и Филип Махмудиев).

Преди да пристъпим към дневния ред, правя следните съобщения:

Разрешен е отпуск на следните г-да народни представители: Георги Миков — 7 дни, д-р Георги Рафаилов — 1 ден, Дончо Узун — през двете извънредни сесии на 1943 г. и 12 дни от 28 октомври до 23 ноември включително, Еким Екимов — 1 ден, Жико Струнджев — 2 дена, Игнат Хайдутков — 1 ден, Лазар Бакалов — 1 ден, Минчо Ковачев — 4 дни, Никола Генков — 1 ден и Дичо Тодоров — 5 дни.

Постъпили са:

От Министерството на финансите — предложение за освобождаване на 100.753 кгг. печатарска хартия от вносно мито и др. (14. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 15 септември 1943 г., протокол № 162).

От Министерството на народното просвещение — законопроект за периодичния печат.

От Министерството на земеделието и държавните имоти — законопроект за прехвърляне собствеността на стопанството „Минкова махала“ от Българската земеделска и кооперативна банка на Министерството на земеделието и държавните имоти.

Постъпилите законопроекти и предложение ще бъдат раздадени на г-да народните представители.

Преминуваме към точка първа от дневния ред:

Одобрение на предложението за продължение сроковете по декларации № № 14789, 14820, 15084 и пр. на Столичната и други митници.

Министър-председател Добри Божилов: Моля да се пререда днешният ред — да продължим разискванията по тронното слово преди да сме разгледали другите точки.

Председателствувал д-р Петър Къосеиванов: Г-н министър-председател предлага да се пререда дневният ред, като точка шеста стане точка първа. Които г-да народни представители са съгласни да се пререда дневният ред, като точка шеста стане точка първа, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка шеста, която става точка първа, от дневния ред.

Първо четене на проекто-отговора на тронното слово — продължение на разискванията.

Има думата народният представител г-н Жико Струнджев.

Жико Струнджев: (От трибуната) Г-да народни представители! Предстаен ни е за разискване проекто-отговорът на царското слово. Първото нещо, което прави впечатление на пръв поглед, то е, че раздаденото ни царско слово е в черни рамки. Това показва, че държавата ни е в траур. И наистина тя е в траур по случай смъртта на царя ни. Царят ни, цар Борис III, почина, но неговото име, неговите дела, неговите примери и неговите завети никога няма да умрат. Те ще витаят над нас, те ще живеят в нашето съзнание и нашите души, в нашите сърца, в нашето поколение и народ за вечни времена. Наредът кръсти царя — цар народен, цар-обединител. А няма да бъде късно, когато той ще получи и името цар-светец. Той не обедини само нашата земя и нашия народ — вековна наша мечта — но той обедини нашите чувства, нашите души, нашето съзнание, нашата воля, нашите сърца. И затова ние доброволно му изпълянявахме и понасяхме управлението. С горещи сълзи го оплака и народ и армия. Оплака го дори и природата, защото, както при смъртта му, така и при погребението му, вали дъжд, чинто капки приличаха на човешки сълзи.

С неговата смърт се разбира, че той бе вкоренил дълбоко в душата на българския народ обичта му към царската династия, чинто устои бяха разклатени до голяма степен поради изгубването на балканската и европейската война. Той беше надеждата, вярата и упованието на българския народ. Той беше знедрил в съзнанието на народа ни увереността, че няма да го хвърли в някоя военна авантюра, с която окончателно да погуби и народ, и идеали, в някоя страшна и последна катастрофа, подобна на авантурите от 16 юни 1913 г., и тази на Добро поле през 1918 г., които бяха докарвали България до загиване. Ето защо го обичаше цял народ, без разлика на пол, възраст и положение. Ето защо го оплакаха всички.

Българският народ е изпадал много пъти в подобни нещастия, но благодарение на неговия жилав характер и твърда воля той е излизал от затрудненото положение. Той и сега ще излезе от затрудненото положение. Има много положителни признаци за това. Самото обстоятелство, че той запази самообладание по време и след смъртта на царя, показва, че гледа трезво на нещата и се надява да намери достатъчно сили в себе си, за да излезе из трудното положение, което му създаде смъртта на царя. Нашата надежда и упование сега е в младия ни цар Симеон II, в регентите и новия ни министър-председател г-н Добри Божилов, защото заветите и духът на цар Борис III витаят над тях. Ако от тия завети и от този дух се ръководи и най-последният гражданин, толкова повече това се налага на тях. И ние сме уверени, че и регентите, и министър-председателят ще пазят България от въвлечането ѝ в някоя военна авантюра, за да не я докарат до някоя катастрофа.

Г-да народни представители! Първият акт, който извършихме ние след смъртта на цар Борис III, е, че избрахме трима регенти чрез обикновено Народно събрание, понеже нямаше оставено зазещание от починалия цар поради малолетството на новия ни цар Симеон II. Тия регенти са: княз Кирил, брат на царя, г-н проф. Богдан Филев, дотогавашен министър-председател, г-н генерал-лейтенант Михов, дотогавашен военен министър.

Няма да го отречем и трябва да си го признаем, нас ни обвиняват, че с този избор ние сме нарушили дза члена от конституцията.

Нарушихме чл. 27 от конституцията, защото избрахме регентите с обикновено Народно събрание, а не с Велико народно събрание, и нарушихме чл. 29 от същата, защото избрахме за регент княз Кирил, който е брат на царя. Но въпреки тия нарушения, смело можем да заявим, че българският народ, без разлика на положение, в своето мнозинство напълно одобри тази наша постъпка. Не я одобриха само лондонските продажници и евреите, които очакваха да избухнат в България вътрешни междусоборци, бунтове и да се лее братска кръв, за да се възползват народните ни врагове и да турят кръст на България. Българският народ одобри нашата постъпка, защото той не желаше да се създадат в тия времена смутове с избори за Велико народно събрание. Той я одобри, защото в лицето на княз Кирил вижда един непосредствен и най-близък човек на починалия цар Борис III, човек, който най-добре познава душата, идеите и заветите на починалия ни цар, защото той е бил най-близък сътрудник на него и знае много интимни неща из неговия живот в политическо и обществено отношение. В лицето на княз Кирил се продължава курсът на завещаната ни политика от цар Борис III. Той е символ на неговата личност във всяко отношение. Одобри постъпката ни българският народ, защото и с останалите двама регенти изборът е сполучлив, защото и те бяха първите му помощници в провежданата от него миролюбива политика.

Колкото се отнася до това, че изборът им не е станал с Велико народно събрание, отговорът е един: не е време да правим избори в тия тежки времена, толкова повече, че във втората част на решението за избиране на регенти е казано: „Великото народно събрание да бъде свикано, за да вземе надлежно решение съгласно с конституцията, след като престанат да съществуват пречките за свикването му“. Следователно не е изключено, Великото народно събрание да избере регенти. А това не е сторено! Сега само поради съществуващите пречки, които се виждат от всички, а най-много от ония, които боравят с политика.

Избори за Велико народно събрание не могат да станат и по съображение, че трябва да се разпусне това обикновено Народно събрание, а след това да се правят избори и за обикновено Народно събрание. Това значи ние да си играем на избори. А събитията се нияят и усложняват от ден на ден все повече и повече и войната се приближава до нас. С изборите ние ще запазим политическите страсти у нас, което ще ползува само нашите врагове — враговете на България и на българския народ.

За голямо съжаление, и у нас има големи политици и общественици, които препоръчват избори, макар че ако те управляваха, нямаше да правят и те избори по същите причини. Но за да угодят на чуждите интереси и за да си възвърнат изгубения обществен кредит, те настояват за избори. Пък нека знае всеки, че ако ние изведем България на добър край, то никой няма да ни дири сметка, дори ако бихме нарушили конституцията от първия до последния ѝ член. А ако не я изведем на добър край, на нас ще се дири сметка и ние ще отговаряме с главите, та ако ще би да сме пазили най-свято конституцията от първия до последния ѝ член.

Г-да народни представители! Общосветовната война от пет години още бушува със страшна сила. И колкото повече продължава, толкова тя става по-жестока и отмъстителна. Рушат се богатства, събирани с векове; рушат се градове, избиват се не само войници на боевата линия, а и деца, старци, бабички, жени по села и градове, и то с един нечуван вандализъм и невидяна жестокост. Западени живи деца от фосфорни бомби тичат като луди да се хвърлят в езерата, за да се спасят, без да държат сметка, че ще се удавят. Чели сме в историята за вандализъм, за варварщина, за хунско нашествие, за баташки кланета, за още много жестоки исторически събития, но до това положение в днешната война нито сме мислили, нито сме вярвали, че ще дойдем. И важното е, че това става между най-културните и цивилизовани народи, за които българският народ е имал друго мнение и представа и към които сме питали голямо уважение и почит.

И когато един ден се направи сметка за загубите, причинени на човечеството от тази война, и похарчените средства за нейното водене, ще се види, че ако тия средства бяха дадени за стопански цели, то пустинята Сахара щеше да стане райска земя и в нея биха се заселили милиони народи от целия свят, за да живеят щастлив живот. Сахара би станала обетована земя.

А днес войната се води от едните за повече хляб, въздух и земя, а от другите, в лицето на Англия и Америка — за да завладеят целия свят и да го експлоатират, да трупат неосметни богатства върху световното робство. На Германия днес е в паднала тежката задача да пази Европа от завладяване на Запад от плутократията, а на Изток — от болшевизма. В тази нейна гигантска борба Европа е нам зрители. Европа не се намесва във войната да помогне на Германия, но тя трябва да знае, че за тази своя индиферентност ще плати тежък данък на тия, които се борят да я завладеят, а особено ако това се падне на болшевизма.

В тази война взема участие и България, особено с възложената ѝ задача да пази мира на Балканите. И нека си го признаем открито, тя с помощта на самосотвержената ни полиция и храбрата ни армия достойно е изпълнила възложената ѝ задача, макар и със скъпи жертви.

Г-да народни представители! Българският народ напълно одобрява водената от цар Борис III, а сега от регентите и правителството, външна политика. С тази политика българският народ и държава е в съюз с Германия и този съюз ние трябва да пазим честно и свято като зеницата на окото си, защото само чрез него ние сега се радваме на спокойствие и осъществихме нашите вековни идеали: обединение на българските земи и на българския народ.

Ние сме в добри отношения с Румъния и Турция, а нищо не ни пречи, особено след капитулацията на Италия, да се разберем и със Сърбия и с Гърция, толкова повече, че те си имат правителства. С Румъния сме добре, защото по мирен начин разрешихме всички

същи спорови въпроси помежду ни. Това приятелство ще продължи за вечни времена, стига да не се поддадем на чужди внушения и интереси, както това стори Румъния в миналото, особено в Балканската война, като се възползува от гръцкото интригантство и сръбската лакомия за чужди земи, та ни взе Южна Добруджа.

С Турция сме добре, защото тя разбра, че ние нищо не търсим от нея и че нейните жизнени интереси не са застрашени от нас. Непротив, когато ние сме силни, нейните интереси са по-добре запазени. Тя разбра, че Пролитите не са застрашени от нашите граници, а са застрашени откъм Карпатите, затова тя има интерес Германия и Румъния да спечелят войната и дори в тежки за тях моменти да им се притече на помощ. Нашето разбирателство се дължи на увереността от нейна страна, че ние не претендираме за нейни земи, и на увереността от наша страна, че тя не претендира за наши земи — макар че Турция е поставяна постоянно в изкушение спрямо нас от нашите врагове, каквито са сърби и гърци, които постоянно ѝ внушават, че една силна България е опасна за нея, когато обратното е вярно, че една силна България е нейният естествен страж, защото, който би поискал да вземе Пролитите, той трябва да мине и завладее първо нас, а след това Турция и Пролитите. И ако ние сме силни, ще я запазим; а ако сме слаби, ще пуснем да мине през нас общият ни враг. Ето защо положението ни налага ние с Турция не само да не сме врагове помежду си, но дори и искрени съюзници и в решителни моменти да се браним взаимно, защото врагът ни е общ. Това съзнание е преодоляло и в Турция и затова тя сега не се готви против нас, а против общия ни враг; затова и нашето с нея разбирателство е искрено и трайно, затова и ние сме спокойни откъм нея.

Ние можем и трябва по мирен начин да се разберем и със сърби, и с гърци, с взаимни отстъпки да разрешим всички спорови помежду ни въпроси. Нека се знае, че ако досега са ставали конфликти и войни на Балканския полуостров от Балканската война досега, причината е била интригантството на гърците и лакомията на сърбите, като първите ни лишиха от излаз на топло южно море, а вторите ни загубиха не само Македония, за която проляхме потоци кръв в Балканската война с турците, но и земи от старите предели на България, каквито са Западните покрайнини. За да постигне това, Сърбия се съдружи с неславянски народи, гърците, на които отстъпи част от македонските земи — Лерин, Костур, Воден и др., и искаше да ни унищожи, да унищожи една чисто славянска страна, каквато е България, макар че постоянно говореше, че сме брати.

Интригантството на едната и лакомията на другата не бяха вечни. Те днеска са погаснали, те днес скъпо плащат данък на своите собствени грехове. Но ние трябва да знаем, че те не са унищожени, те се борят не само да се възстановят, но след тяхното възстановяване да ни унищожат, както това искаха да направят в балканската и европейската война. Затова ние трябва да сме на поста си и на ставане и на лягане да се ръководим от един единствен съвет: българите, пазете се от интригите на гърците и от лакомията на сърбите.

Г-да народни представители! България днес не е във фактическа война нито с една от воюващите страни — като изключим борбата ни с бандите в Сърбия и Гърция. Ние не сме за войната, но това не значи, че трябва да стоим със скръстени ръце и тогава, когато враговете ни застрашават нашите граници. Затова ние трябва да сме готови и като един човек да се опълчим против всяко посегателство върху тия наши свещени граници. Ние наистина днес сме обединили нашите граници и нашия народ и с това сме постигнали нашия вековен идеал — обединена България от Дунав до Бяло море и от Черно море до Шар-планина. Но нека се знае, че лесно се завладяват земи, но мъчно се запазват. Затова нашата грижа сега е да запазим тия земи, да запазим това, което сме придобили. То се знае, че ние това сами не можем извърши. Това може да се постигне с помощта и на други народи, с които ние трябва да бъдем в съюз. Този народ е германският, който не само че ни даде възможност да се обединим, но и искрено желае тия земи да си останат наши и да бъдем една силна и могъща държава. Чрез великия германски Райх ние можахме да постигнем нашето обединение, чрез него ние ще можем да го запазим, затова ни се налага да бъдем благодарни към него и да пазим свещеността със с него.

Г-да народни представители! Ние днес имаме не само външни придобивки, ние имаме и много вътрешни придобивки. Въпреки че нашата държава днес е обременена с поддържането на войска, редовна и мобилизирана, поддържане семействата на мобилизирани войници и полиция, тя върви бързо към своето културно и стопанско издигане. И нека си го признаем — има едно надпреварване между Министерството на просветата със строежа на училища и Министерството на благоустройството със строежа на шосета и железопътни линии. Не е останало село да не е свързано с телефон и телеграф, с шосе, а по-главните стопански центрове — с железница. Крачим бързо и към нашето електрифициране и няма да бъде късно, когато цяла България ще светне.

Дено по-днес тогава светне и в душата на всички български идеята за сплотяване. Идем ли дори и в най-затънтите селища, ще намерим хубави училищни и черковни сгради, общински и кооперативни домове. В селата няма вече партизанско гонение, както в миналото, затова всички задружно работят, стига да има кой да поведе селото. Там, където има местни дейци, кметове, учители, съзидатели и интелигентни селяни, селото е изпълнено с хубави модерни улици и площади.

С една дума, нашата страна, в сравнение с други наши съседни страни, се намира в най-благоприятно положение. Народът ни не е задължиял вече, не живее с заеми. Всеки стопанин има спестени излишни средства. Прехраната му е осигурена. И, като изключим оскъдницата на облекло и обувки, която може да се преодолее с търпение, може да се каже, че нашето население сега е добре във всяко отношение. Българската интелигенция по градове и села има

всяката възможност да размахне своята дейност и да вложи своя умствен труд в полезна културна и просветна работа за народ и държава. Всичко това може да се постигне, като си подадат ръка всички българи без разлика на пол, възраст и положение и се обединят около съществените идеали на България и си дадат върна клетва за тяхното запазване дори и с цената на своя живот.

И въпреки тази констатация, вътрешният ни живот, който зависи изключително от самите нас, не е спокоен. Луди, млади, недозрели и несъзнателни гледища са напуснали бащини домове, хванали горите и планините по подобие на сръбските шумци и са отпочинали борба против кого мислите — против сърби и гърци, нашите вековни врагове? Не, а против своята собствена държава, против своя собствен народ, като се кичат с иденте на Ботев, Левски и Караджата, без да държат сметка, че тия наши великани са се борили против турската държава, а нашите нелегални сега се борят против собствената си държава. Те не разбират, че стават проводници на чужди интереси, на гръцки и сръбски, които гонят една единствена цел — унищожаване на България и заграбване на нейните свещени земи, за които ние сме се борили с векове да ги обединим: Беломорска Тракия и Македония. Те не разбират, че сръбските шумци и гръцките андарты, без разлика дали са комунисти или националисти, гонят една единствена цел — велика Гърция и велика Югославия — която могат да съществуват, като нанесат смъртен удар на България, а то се знае и на българския народ, а заедно с него и на сегашните неразумни наши нелегални елементи, защото те няма да имат нужда от българска борческа младеж и интелигенция. С тия свои действия те отслабват вътрешните ни народни сили и стават неволни сътрудници на нашите зеконни врагове. Млади българи, разберете: гърци и сърби ще ви използват и ще измучат вашите жизнени сили като лимон. Докато постигнат своите национални идеали, и след това ще ви изхвърлят на боклука, както това сториха някога с нашите легионери начело с Раковски и дякона Васил Левски и както сториха това в балканската война! Вие сте заблудени, вие сте поражени, вие сте пакостливи народни. Събудете се, осъзнайте се и се приберете под скъпата бащина стряха и заработете за величието на България с общи усилия и младежки ентузиазъм!

Нашите нелегални младежи не могат да разберат, че и социалните илени в Русия са се променили коренно; че лозунгът „Пролетари от всички страни, обединявайте се за борба срещу капитала и буржоазията“ отдавна е захвърлен на боклука и сега се залъгват с него само тонковците. Това особено много проличава напоследък, когато комунистите Сталин и Молотов, ръководители на руския пролетариат, се съюзяват и тръгват рамо до рамо с английските лордове и американските милиардери. Против кого мислите? Против Германия? Празна залъгалка — против европейския работник, против европейския пролетариат, който днес, а може би и утре заедно с българския работник ще мре от глад под ударите на безжалостна експлоатация на английските и американските капиталисти, които ще смучат жизнените сили на отрудения работник, който ще остане беззащитен пред алчния за големи печалби капитал. Тогава нито Русия, нито Германия, нито европейските държави ще са в състояние да запазят европейския работник от жестока капиталистическа експлоатация, от еврейско-английския и еврейско-американския капитал и от същата плутокрация — най-големите врагове на бедните и пролетарски народи.

Или ти, български комунисто, мислиш, че ще седнеш рамо до рамо на една трапеза с английския лорд и американския милиардер? Или мислиш, че Русия ще създаде комунизъм и в тия страни? Жестоко се лъжеш. Тия капиталисти гледат на тебе дотогава, доколкото си им в полза за осъществяване на личните техни буржоазни интереси, а след това ще те хвърлят на боклука и ще гледат на тебе като на паий, като отцепка. А Русия, която в тази гигантска война се изтощава за същите интереси на лордовете и милиардерите от Англия и Америка, не ще бъде в състояние да запази комунизма в своята собствена страна, негли да го наложи на тях.

Ние ще чуем тежки критики от български комунист против селския бакалин, против селския поп, против кмета и някой състоятелен селянин, които ще нарече с най-лоши епитети, като буржоазни оръдия, оплуга буржоазия, реакционери, експлоататори и пр. и пр., но никога няма да чуем лоша дума против еренте, против английските лордове, против американските милиардери. Напротив, към тях нашите комунисти се отнасят като към другари, които се борят против германската диктатура, а не виждат, че тях ги смятат за джуджета, за лилипути и никой не дава счупена паря за тях.

Нашите комунисти не виждат, че в Русия се възстановиха царските офицерски титли. Дори Сталин има зече и златен орден „Суворова“ и е произведен в чин маршал. Офицерите са със същите титли, както през царския режим, и с златни погони, и в ръцете си държат златни жезъли, което едно време, в царския режим, най-много се осъждаше от комунистите. Те не виждат, че в Русия се възстанови и черквата, начело на която застана патриарх със съзвешеници и владци, която бе най-много клеймана като средство на буржоазията да опойва масите и ги заблуждава. Възстанови се бракът, който клеймяха като буржоазен морал, зад който се криела буржоазната заблуда за семеен живот, а с това се пречело на свободната любов.

Какво остана от руския режим? Остана само робството на земеделеца, на когото не дадоха земя, а го обвърнаха от свободен стопански леец на роб на личността и на режима. И в това му качество те го обвърнаха на пушечно месо, за да защитят интересите на еврейския капитализъм и експлоататорската буржоазия, на английските лордове и американските милиардери, на бъдещия еврейски капитализъм и на плутокрацията, които ще се рият в изтощената снага на руския и европейския земеделец и работник, за да пият неговата кръв и пот като кърлежи и въшки. Тогава ще ни търсят да ги спасяваме, но ще бъде късно.

Българи! Време е да се вразумят тия хора и ги викаме в правия път, в пътя на гостигане нашите народни интереси. Моралното право е на наша страна. Ние ги молахме, ние ги канехме, ние им давахме време да се вразумят и осъзнаят, но разум и съзнание няма. И тия, които са уж покаяни, не са искрени. И те, щом се пукне пролетта, ще избягат пак в горите и планините. Нелегалните избиват кметове, убиха двама народни представители, разпаляват производството, тъй нужно в тия времена. Всичко това е плод и на чуждата пропаганда, която ни дава съвети да напуснем окупирания и присъединени към България български земи и да оставим народа в тях да бъде плячка в ръцете на сръбските шовинисти и гръцките банди, а на нашето младо поколение дава съвети да бяга по планините и горите и да се бори против собствената си държава. Нито един обаче не дава обещание на България за нейното бъдеще, докато на сърби и гърци обещават, че ще им върнат земите, които ние сега сме завладели.

Ние с Русия сме в добри дипломатически отношения. Ние с нея не сме във война. Ние не се бъркаме в нейния вътрешен живот. Защо и тя не остави нас на мира и да не ни се бърка във вътрешния живот? Нима комунистическият строй трябва да почне от България? Празна илюзия! Най-малък и безопасен противник на Русия е България. От нас не зависи тя да не може да вземе Проливите. За постигането на този неин идеал й пречат най-много нейните сегашни външни съюзници Англия и Америка. Тя дори и да победи Германия ще срещне грубите интереси на Англия и Америка. Даже и да победи тях, ще срещне упоритостта на Турция. След като преодолее тия мъчнотии и ако ние и се изпречим настреща, чак тогава може да ни се сърди, че й пречим.

Комунизирането на света също така не зависи от нас, защото буржоазният строй, който да пречи на това, не е в България, а в Англия и Америка. Като комунизира тия две класически буржоазни държави, а след тях цяла Европа, Южна Африка, Австралия и спаси индийския народ от глад, чак тогава ще дойде ред и за нас на Балканите и ние ще капнем като зрял плод. Сега и да ни комунизира, с това нито ще вземе Проливите, нито ще наложи своите комунистически идеали на света с нас и чрез нас. Това са празни надежди и илюзии.

И ако се опитва да стори това с България, то е, защото тук намири бадами, хапловци и нанвници, които мислят, че България е център на световната съветска революция, без да държат сметка, че България е едно просено зърно в световния космос. Ако Русия ни смята за славяни и техни братя, най-добре е да ни остави на мира и спокойствие да си отдъхнем, защото много сме страдали от балканската война насам. Нека да не става причина ние да си пукаме кръв, защото сме малокръвни. Нека тя разбере, че ние и да искаме, Англия и Америка няма да позволят Балканите да се комунизира, защото с това ще се накърнят техните интереси и ще бъдат застрашени техните капитали.

България не е буржоазна и капиталистическа държава от гледане социалистическо. Тя е дребнобуржоазна и такава ще си остане, защото нашият селянин е срастнал с земята и с нея ще умре, но няма да я отстъпи. Всички наши големи предприятия — железници, пощи, телеграфи, пътища и мини — са държавна собственост много преди да се обявят в Русия за държавни техните обществени предприятия. При това положение комунизирането на България е едно недомислие за сериозни хора.

Г-да народни представители! В царското слово се гозори за грижи в новоосвободените земи. Време е гражданите от тия земи да вземат по-живо участие в управлението на държавата. Не трябва да ги държим като оглашени и те да се чувствуват като чужди между нас. Ако не живеем тежки времена, аз спокойно бих поискал да се произведат избори в тия области, за да дойдат народни представители оттам и да ги посрещнем с широки обятия и истински братски чувства. Но ако това е невъзможно, то възможно е да приберем тяхната интелигенция в държавното управление, като й дадем по-широк достъп в нашата държавна иерархия, дори да вземе непосредствено участие в кабинета. България в миналото, когато Македония беше под чужда власт, не се боеше да постави на високи постове хора от тая област — както беше случаят с покойния Ляпчев — и нейните интереси не пострадаха, но, напрогиз, той управляваше България по-добре от много чистокръвни българи. Така ще стане едно духовно сливане на целия български народ.

Г-да народни представители! Аз няма да се впускам много по въпроса за нашата армия и полиция, защото те сами доказаха на дело, че се вдъхновяват от всички патриотични чувства и носят в гърдите си идеалите на България. Те са денонощно на своя пост и дават скъпи кървави жертви за запазване реда на Балканите, а оттам — и нашите граници. В изпълнението на тази наша задача никой не може да ни упрекне. България е завладяла своите земи, за които се е борила с векове, и сега ги пази свето, защото за тях тя е дала много скъпи, кървави жертви. И ако е позволено на Америка и Англия да владеят четири материка и сега се борят да завладеят петия — Европа; ако е било позволено на сърби и гърци да завладеят наши земи, защо да не е позволено ние да си завладеем тия земи, за които и исторически и етнически е доказано, че са наши? Взели сме ги и ще ги пазим с цената на живота си! В това никой не може да ни упрекне. За това трябва да изкажем нашия възторг от героизма на нашата армия и нашата полиция и затова нашите грижи за тях и техните семейства трябва да заемат първо място, особено за даване помощи на семействата им и бързо отпускане пенсиите на пострадалите войници и полицаи.

Не по-малко похвала трябва да се отправи и към другите служители в новите земи: железопътните, телеграфопощенските служители, кметовете, учителите и свещениците. Като награда трябва да подобрим материалното им положение, защото животът поч-

ти навсякъде е много поскъпнал, особено облеклото и обувката. Наистина държавата им даде по една допълнителна заплата, но по всичко личи, че това не е достатъчно. Във всеки случай и държавните служители трябва да се проникнат от съзнанието, че държавата дава в кръга на възможното, че тази държава за тях се бори и че те трябва да се притечат на помощ на нея със своя труд в тия трудни за нея времена и да я улеснят със своя патриотизъм и помирение с лишенията, като свикнат с тях. Така те ще проявят един истински естествен висок патриотизъм за осъществяване идеалите на държавата, както това правят войниците и стражарите.

Г-да народни представители! Въпреки голямата грижа на нашата държава за просвета на всичките наши граждани, без разлика на положение, ние виждаме, че тази именно просвета създава кадрите на нелегалните младежи. Това показва, че има нещо, което ни липсва в тази просвета. Няма да се сгреша, ако се каже, че на нашата младеж ѝ липсва национална подготовка както в училището, така и вън от училището. Наистина от една-две години се създаде организацията „Бранник“, която, макар и с известни недостатъци, все даде нещо повече, отколкото беше без нея. С тази организация — като се премахне до голяма степен парадността — ще се постигне гонимата цел.

Но това се отнася за учащата се младеж. Извънучилищната младеж обаче е оставена без надзор и ръководство. Тя се лута в живота и е в безпътница. А знайно е, че младият човек търси идеи, в които да вложи своето лично аз за създаване на нещо в живота. В миналото партията до голяма степен попихва тази младеж в своите редове, като я въпрегнах в партийна работа. Сега тя няма къде да отиде и затова избива в крайности и оттам в нелегалност, която се обръща в борба против държавата.

Тази пък, която е вън от тия увличания, тя е пасивна, индиферентна, безидейна и безспорно повече вредна отколкото полезна за държавата, защото дири да намери някоя служба, за да се приюти там като под върбова сянка, и не се грижи вече за нищо в живота. Тази младеж живее в безразличие. Тази именно младеж би трябвало да се организира и да ѝ се даде импулс за проявяване на един по-интензивен живот, като се ентусиазира в националните идеали на държавата, да се подготви и активизира за борба против разрушителните елементи.

Наистина сега имаме няколко такива идейни младежки националистически организации, каквито са безспорно „Бранник“, легионерите, ратийците и паисевците, но, за голямо съжаление, тия чисто младежки националистически организации, заедно със спортните такива, вместо да се съюзяват помежду си в името на народните ни идеали, идеалите на обединена България, те са отпочнали борба помежду си, борба на живот и смърт и по такъв начин отслабват своите редове в тази борба и безспорно дават възможност на противодържавните елементи да се ширят в пределите на държавата в нелегални групи, които заплашват съществуването на държавата. Време е тия младежки организации да се обединят, да се слейт и да се въпрегнат във вярна служба на народ и държава. И това би се лесно постигнало, ако зад тази националистическа младеж не стоят хора, които гонят свои лични карьеристични и груби материални интереси.

Г-да народни представители! За създаване между младежта противодържавни елементи до голяма степен спомага чуждата и наша тайна пропаганда. Наистина и ние имаме национална пропаганда, но няма да бъде преувеличено, ако кажа, че нашата национална пропаганда спи. Тя спи денем, спи и нощем. Народът ни не вижда никъде нейното проявление. Нас ни клеветят, нас ни ругаят, нас ни критикуват от Лондон, от Москва, от вътрешни скрити радиостанции, а нашата национална пропаганда нито един път не се обади да ни защити било на наш, било на чужд език по радиото. И друг път съм го казвал, и сега го повтарям: докато от нашата национална пропаганда не се прегърне живото слово и не бъде увлечено от него всичко будно в села и градове, като свещеници, учители, кметове, околийски управители и други интелегентни сили, дотогава тя ще тъпче на едно място, както и сега, и няма да допринесе нищо реално за държавата в днешните тежки времена. Тя трябва да излезе из своята летаргия и да не се задоволява само с филмирането на някои събития из нашия живот, да разнася съчинения на никому непознати писатели — защото селото нито има възможност да гледа филмите ѝ, нито има време да четне съчиненията ѝ, а да тръгне от село в село и със сказки и подвижни кина да пробуди заспалото село и ентусиазира националистичната младеж в светлите идеали на днешната ни държава.

В това отношение много нещо може да допринесе и черквата. Но за голямо съжаление тя стои като ням зрители в тия времена пред тия страшни събития, хванала се е здраво за догми и канони и е останала такава, каквато е била преди две хиляди години, без да схване и да разбере, че тронове се рушат, че държави пропадат, че строй се променява и че и тя трябва да почне да се пригажда към времето, в което живеем, за да бъде полезна на народ и държава. А това може да стане, като си запретнат расото и свещеници, и владици, да не се задоволяват само с четене наизуст на молитви в празнични дни, да оставят настрана спокойствието, уединението и разкоша и да тръгнат между народа като истински христови апостоли, да проповядват божие слово, което е полезно за днешните времена, а не слово, което е имало значение преди две хиляди години.

Г-да народни представители! Ние създадохме закона за многодетните семейства. Главната и единствена цел на този закон бе да се насърчат браковете и раждаемостта в нашата държава. За голямо съжаление, тази цел не се постигна с закона, защото нито браковете се увеличиха, нито раждаемостта се промени. Това се дължи на обстоятелството, че материално осигурените в нашия живот, като: инженери, архитекти, офицери, аптекари, съдии,

адвокати, търговци, индустриалци и други подобни не се женят, а живеят на разгулни начала, поради възможността им да живеят непорядъчен полов живот и безконтролно и ненаказано да живеят със свободната любов. Това се дължи на обстоятелството, че първоначалният проект на закона се измени и вместо задължително встъпване в брак, предвижда се плащане на данък. А то ще рече, че нищо не сме сторили. Само се изложихме с проекта пред обществото. Това се дължи и на обстоятелството, че нито едно състоятелно семейство не желае да има повече от едно или две деца. Ето защо би трябвало с този закон да се направи нещо по-стегнато, по-силно и по-стабилно, за да се получат реални резултати.

Г-да народни представители! Ние създадохме и закон за защита на нацията. Една от главните му цели беше да се отгървем от евреите. Няма да скрия моето разочарование от този закон, защото с него не се постигна главната гонима цел: освобождаване на нашия икономически живот от евреите и запазване на държавата от тяхната предателска и вредна роля за нея. Това е, защото ние с този закон не отговорихме правилно на най-важния съпрос: вредни ли са евреите или полезни за нашата държава? Ако са полезни, да ги оставим свободно да си живеят в държавата ни. Няма нужда да ги държим хем да живеят тук, хем да ограбваме имотите им и по такъв начин от обект на гонение и преследване да ги обръщаме на обект на съжаление. Нещо повече, което е най-възмутително — те днес пълнят и редовете на комунистите, защото нашият български комунист не прави разлика между еврей, цигани, гърци, турци, сърби и всякакви нации, а ги прибира в редовете си, стига да са против неговата собствена държава, без да държи сметка, че тия чужди нации преследват свои собствени национални цели за сметка на българския народ, в чието число влиза и българският комунист.

Ако ли са вредни евреите, има само един начин за разрешаване на този въпрос, а именно: изселване из пределите на държавата ни. Няма защо да се колебаем в това. Вън от нашите предели! Ето най-рационалното разрешение на този въпрос. А това може да стане, като се поискат параходи от Англия и Америка, които да спрат на Делегач и Кавала, да ги натоварим на тях и ги пратим при техните сънародници в Англия и Америка. Тия две държави имат обширни колонии и територии и там има где да ги заселят. Така ще отгървем нас от тях и тях от мизерия. Това ще е полезно и за евреите. А ние сега какво сме сторили? Изселихме ги от София, натъпкахме ги като сардели в провинцията, да живеят по 5-6, па някъде и по повече семейства в една къща, изпоядоха като гъсеници всичко из тия заселища, пренесоха всичките коцкарлъци и създадоха черни борси там, гдето населението до тяхното идване беше запазено в това отношение.

В същото време какво се прави в големите градове с техните имоти? Разпродават се на близки, приятели и роднини техните къщи и движими вещи и с това дори се подхлъзнаха видни хора, които се възползуваха от това положение, за да се снабдят с евтини жилища и движимости, без да държат сметка, че излагат и държавата, и народ.

Нека се знае, че евреите така лесно няма да умрат и те ще станат разсадник на най-големите пакостници в държавата ни по разпространяване на слухове и противодържавни съобщения, без да можем да ги заловим. А няма да е изключена вероятността да се явят между тях и най-големите главорези и престъпници какъвто беше Папо, когото обесихме, толкова повече, че се толерира от комунистите. Ето защо аз мисля, че най-ефикасната мярка против тях е вън от пределите на България! Тях няма какво да ги свързва с нашата държава, щом като им се отнеха имотите.

Г-да народни представители! Начело на нашите финанси стои и сега г-н Добри Божилов. Това е достатъчно за нас да сме спокойни в тази област, защото той стана знаме за нашето финансово положение. В негово лице българският народ храни голямата надежда, че няма да се дойде до финансовата катастрофа, финансов банкрут или инфлация. Напротив той е убеден, че нашите финанси и главно нашето спестяване са стабилизиран.

Макар че се намираме при едно поскъпване на много продукти от първа необходимост, като облекло и обувки, това се дължи на тяхната оскъдница и на търсенето и предлагането, което е движило, движи и ще движи винаги стопанския и икономическия живот.

Сключените вътрешни заеми дадоха добри резултати и по това се сди за патриотизма на българина в моменти, когато държавата му е застрашена. С това ние постигнахме гонимата цел — вътрешно самофинансиране, ползата от което остава за народа ни, защото той не плаща лихви на чужди заеми, както това е било в миналото, а сега се плащат лихви на самия него.

Едно безспорно явление се наблюдава в нашия икономически живот, а именно: липса на дребни пари в стопанския обмен, макар че се пуснаха толкова много книжни дребни пари. Не е тайна, че монетите от 20, 50 и 100 лв. почти изчезнаха от пазара. Това показва, че нашето население крие тия пари, без да знае, че като излязат из обращение, тяхната стойност ще е равна на същата стойност, каквато имат сега излезлите от обращение банкноти по 1.000 и 5.000 лв. В това отношение трябва да се направи нещо, за да излязат тия дребни пари в обращение.

Г-да народни представители! Нашето стопанство, особено земеделското, стои на завидна висота. Неговите дейци — земеделците-стопани — не се повлияха от чуждата и наша тайна пропаганда. Нашият земеделец здраво се е запретнал да работи и използва земята, с увереността, че има кой да се грижи за нейното запазване от чуждо нашествие. Единственото нещо, което трябва ние да сторим, е да засилим нашето производство. Това може да се постигне, като насърчим производството, като покровителствуваме труда и като контролираме капитала. Насърчение на производството става, като се даде една справедлива и прилична цена

на продукта, за да се плати добре вложеният труд от страна на земеделеца-стопанин.

За голяма наша радост земеделецът-стопанин е здрава опора на нашата държава и на нашия стопански живот. Той работи земята неуморно, деном и нощем, с една единствена мисъл — да се използва земята, тази земя, на която той се е родил, живял и отрасъл, за която е готов и живота си да даде, за да я запази. В това се крие неговият искрен, честен и обществен патриотизъм. Който умее да цени в него този патриотизъм, той ще го има винаги привързан към себе си, а който не умее да го цени, той скъпо ще плати за своята неактивност.

Едно единствено нещо иска земеделецът-стопанин: добре да му се плати неговият продукт, неговото производство, плодът на неговия денонощен непосилен труд и пот. Това значи да се даде добра цена на производството. Ето така може да се насърчи производството.

Г-да народни представители! В нашия живот има един фактор, който ние в нашите грижи заминаваме незабелязано: това е земеделската-стопанка, това е жената-селянка. Тя играе твърде важна роля в нашия стопански живот и изобщо в нашия живот, защото тя е жена на своя мъж, тя е домакиня, тя е стопанка, тя е майка, тя е войник.

Като жена тя е вярна другарка на мъжа си и строг пазител на семейния морал. Измяна на мъжа си не прави. Тя му е вярна до гроб. Като майка тя оглежда бъдещите граждани и граждани, като ги възпитава в духа на българщината и им дава първите уроци по патриотизъм, като дава и интелигентни синове на държавата и добри войници на войската. Като домакиня тя гледа своя дом и внася в него всичко модерно и напредничаво. Като стопанка взема непосредствено участие в стопанския живот на мъжа си, на нивата, на ливадата, на път и навсякъде, като лятно време от ранна утрин до късна вечер е постоянно на работа под лека на лятното слънце, а вечер под силния пек на домашния огън приготвя вечеря за своето семейство. Като войник тя поема всичката работа на мъжа си, когато той е мобилизиран и в много отношения — нека си го признаем — ако не напълно, то приблизително извършва стопанската работа на мъжа си. Това са жени-героини. Към тях ние трябва да се отнесем с почит и уважение.

Г-да народни представители! В днешното време заслужава уважение българският работник. Със своето поведение той доказва, че схiща ясно положението на държавата в днешния момент. Държавата полага големи грижи за него и му закрива труда от производствите на капитала. С това държавата покровителства труда.

Не по-малки грижи трябва да се положат и за занаятчийството, което винаги е било на фронта на държавата, а през турското робство е проявявало най-голям патриотизъм, дори до себепожертвование. То е доказало, че е проникнато от добри чувства към държавата и народ. На него е нужно да му се дават само сурови материали за преработка, за да гарантира своето съществуване. Липсата на гъон, кожи, платове и други материали спъват твърде много неговия поминък. Нужно е да се вземат мерки за снабдяването му с тия материали.

В нашия стопански и икономически живот играят твърде важна роля посредниците-търговци и потребителните кооперации, които играят ролята на търговци, посредници между производителя и потребителя. В живота те са необходими, защото нито производителят може да си носи производството там, където има нужда от него за задоволяване нуждите на потребителя, нито пък потребителят може и има време да иде там, където са произведените, за да ги вземе за задоволяване на своите нужди, особено когато трябва да се преработят от занаятчията, индустриалена, фабриканта. Това може да стори посредникът-търговец и потребителната кооперация. Но въпреки че играят такава важна роля в стопанския живот, те не трябва да се оставят от страна на държавата безконтролно да вършат тази своя дейност, тъй като те са и притежатели на капитал и ако бъдат оставени без контрол, могат да смутят стопанския живот, за да задоволят лакомията си за големи печалби. Особено това трябва да се извърши спрямо търговците, фабрикантите и индустриалците. Те, в стремлението си за големи печалби, не пробават нито средства, нито пътища, за да постигнат своите цели. Те са алчни и безмилостни, вследствие на което се създават черни борси, а оттам и недоволство в широките народни маси. Нужно е да се обуздае капиталът. А това може да стане, като се създадат държавни счетоводства, чрез които да се наложи контрол върху печалбите. По този начин трябва да се контролира капиталът.

Колкото се опияса до кооперациите, особено потребителните, към тях не може да се хвърли упрек за лесно забогатяване и не може да се поддържа обвинението, че са проводници на черна борса — с изключение на кооперация „Напред“. Но под тяхната сянка влизат най-често противодържавни елементи, които влизат в управителните и контролни съвети, които злоупотребяват с хубавата кооперативна идея. За това е необходим по-голям държавен контрол чрез административните органи върху дейността на контролните и управителни съвети.

В стопанския живот трябва да се въведе една единствена марка — теглото, като се определи минимумът на цената, по която трябва да продава собственикът, производителят, и максимумът, по който трябва да предлага посредникът, търговецът на потребителя. В промеждутъка на тия две цени да има размах, спазването, в което ще играе роля конкуренцията. Така може да се възстанови свободната търговия, да се нормализира животът.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Ще свършите ли скоро?

Жико Струнджев: Да. — Г-да народни представители! В днешно време трябва да се обърне особено внимание на снабдяване населението с хляб, облекло и обувки.

Ние всички сме с убеждението, че имаме достатъчно хляб, защото му е подобро качество и увеличено количеството на 500 гр. Но мен ме съмнява този оптимизъм. Аз съм на мнение, че хлябът ще се свърши и ние през м. май и юни или ще останем без хляб, или ще бъдем принудени да го намалим на 200 гр. и да му вложим качеството. (Възгрявания)

Еню Клянтев: Не е вярно това.

Жико Струнджев: На тази мисъл ме навежда лошата реколта на царевичката. Но дори и да допуснем, че ще имаме достатъчно хляб, пак трябва да го икономисваме, и то по две съображения. Първо, че не знаем какво ще бъде плодородието идната година, затова трябва да имаме достатъчно запаси и, второ, че трябва да имаме излишен хляб за подкрепа на нашите съюзници. Според мен хлябът трябва да се намали на 400 гр. в големите градове, за онова население, което не се занимава с тежък физически труд, и навреме да започнем да му слагаме по малък процент примеси, за да не бърбее време да ядем чист царевичен хляб, и то прокиснат, както това беше през пролетните месеци на тази година.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Няма такова нещо.

Еню Клянтев: Няма такъв страх.

Жико Струнджев: На едно градско дете до 15 години е много 500 гр. хляб, особено пък сега, когато са позволени да се продават свободно сладки и тестени произведения. В големите градове и в ресторантите дори хлябът се пилее. По масите остават много парчета хляб неупотребен. Този хляб се събира от притежателите на тия ресторанти и сигурно си хранят свинете или кучетата с него. А всеки трябва да признае с каква голяма мъка се изземва житото от земеделското население.

Облекло и обувки трябва да се набавят за селското население, и то сега през зимния сезон. Добре е, гдето се разрешава клането на едър рогат добитък, за да се взема кожата му за цървули, добре е също и това, че не се изземват кожите от закланите угоени свине. Това внесе твърде голямо успокоение в селото.

Г-да народни представители! Благоустройството на нашата страна върви твърде усилено. Не остана село несвързано с шосе и стопански центрове — с железница. Добре е късите пътища да се снабдят с държавни автомобилни коли за превоз на стоки и пътници. Желателно е да се ускори и електрификацията, за да се даде осветление на цялата ни държава. Дано бъдем щастливи да намерим петрол, та по такъв начин да се освободим от чуждата опека в това отношение.

Г-да народни представители! Трябва да предприемем някои законодателни инициативи, които имат масов характер, за да успеем повече хора в държавата ни.

На първо място трябва да пристъпим към опрощаване глобите и наказанията, които засягат много хора. Например от Храноизюса за непредаване навреме нарядите на зърнени храни, вълна и др., има наложени маса глоби. Наистина Министерският съвет е решил, че тия глоби се опрощават, ако глобеното лице представи храните. Но това е невъзможно да се изпълни, защото храни няма, особено пък вълна, нуждите на производителя са големи, не може да отдели за тази цел от наличните си количества. Освен това държавата вече е задоволрила своите нужди, следователно тия наряди са почти изгубили своето предназначение. Нужно е тези глоби да бъдат опростени.

Няма да бъде зле да се извърши и едно по-голямо опрощаване на наказанията на политическите престъпници, особено на ония, които са малолетни, както и на тия, които са въдворени и изпратени на принудителна работа в Бошуля за нарушение по закона за снабдяването. Достатъчно им е наказанието досега.

Нужно е да се направи сериозна ревизия и на въдворените в лагерите при Ксант и Асеновград и тия, които са надеждни, да се освободят. Въобще да се предприемат решителни мерки за умиротворяване на страната.

Да се внесе закон за заличаване на старите наказания, ако осъденият не се е провинил през определен период от време. Да се уредят отношенията между бащи и деца, за да престанат семейните кървави разпри.

Да се изменят членове 321 и 322 от закона за имуществата, собствеността и сервитутите, като на добросъвестния владеец се присъди по-голямата сума измежду направените разности и увеличената стойност на имота. Да се уредят имуществените отношения на втората жена; да й се дава имот за прехрана и след нейната смърт, ако няма деца от втория си съпруг, имотът да се върне в същото стопанство. Да се измени чл. 103 от закона за наследството, когато разполагаемата част е звещана или дарена.

Г-да народни представители! В тия тежки времена за народ и държава твърде голяма роля може да изиграе българската интелигенция по градове и села. Тя трябва да стои начело на всички почини и да дава пример със своя собствен живот. Особено това се налага във време на война. Тя не трябва да дири места, които да й служат за сянка, за да се скрие и не взема участие във войната и сраженията, защото ако България осъществи своите идеали и придобивки, то интелигенцията ще бъде най-добре поставена, а ако загуби тия придобивки, то интелигенцията ще бъде унищожена. Тя трябва да не си прави сметка, че ще бъде пощадена от нашите врагове и завоеватели. Нека се знае, че при запазване държавата ни ще се създаде интелигенция, макар и да има загубена от нея във време на войната, но при загубване на държавата останалата жива интелигенция ще бъде унищожена. Интелигенцията и в сегашния тежък стопански живот за държава и народ може да служи за пример на народа си, като се помири с много лишения, защото, това положение има временен характер.

Г-да народни представители! Не по-малка роля играят в днешните времена и обществениците, и гражданите в големите градове, особено в столицата. Техните думи и настроения се пренасят в низините из провинцията и дават своите благоприятни или неблагоприятни отражения. От тях се получава и съответно полезно или вредно настроение в народ и армия. За голямо съжаление това като че ли не се схваща от софиянци и от много общественици — имаме ги такива и в Народното събрание. Всеки, който идва от провинцията в София, се интересува да научи новините и какъв е развитието на събитията. И нека си го признаем, винаги си е отивал отчаян и разочарован от това, що е чул в София. Тук в София, като че ли живеят хора, които са пропити от противодържавни настроения и дори и благоприятните неща за България или ги премълчават, или ги преинавяват, за да се добие впечатление, че в България не вървят работите добре. Софиянци нека знаят, че секат клоната, на който седят. Ако станат някои нежелателни бунтове и недоволства, първи те са на тола на устата и заслужено ще си понесат лошите последици, защото до голяма степен са виновни за лошите настроения в нашия обществен живот.

Не по-малко са виновни и някои общественици, каквито са г-н Никола Мушанов и г-н Петко Стайнов. Те държат речи, с които насърчават недоволството, насърчават родоотстъпниците и създават условия за нови търновски събития. Но нека знаят, че сегашните търновски събития са при друга обстановка, при други настроения и че имат други последици. При търновските събития разбунтуваните тълпи рязяха бради, но сега те ще режат глави. Да не си правят сметка, че техните глави ще бъдат пощадени, защото г-н Мушанов със своето кекаво управление докара 19 май, а г-н Петко Стайнов е от народняшкото котило, което е най-уязвимият обект в нашия обществен и политически живот.

Г-да народни представители! Днешното Народно събрание олицетворява българската интелигенция и българските общественици. На него се е паднала тежката задача да изпие до дъно горчивата чаша на днешното тежко вътрешно и външно, стопанско и политическо положение. Ние носим тежката отговорност за величията или нещастията на утрешна България. При тази перспектива ние трябва да стоим бодри на поста си дори и при убеждението ни, че мнозина от нас ще паднат на политическото поле, както имаме вече две дадени скъпи жертви в лицето на Сотир Янев и Клявков. Но това нека да не ви плаши, нито да ви стряска. Не трябва да даваме вид, че сме се изхабили и изморили. Да не ни стряскат критиката и настроенията нито на софиянци, нито на обществениците, които стават проводници на чужди интереси и са станали пораженици. Да си не жалим труда и да тръгнем като апостоли между българския народ из градове и села и да изтъкнем, че сега се кове съдбата, величията и светлото бъдеще на България за векове; че ние сме ковачи на собствената чаша съдба, че нашият съюзник Германия няма да изгуби войната, че ние ще спечелим всичко, ако сме единни, сплотени и се обединим около свещените идеали на нашето отечество и свещените завети на покойния ни цар-обединител Борис III. (Някои от народните представители ръкоплескат)

Димитър Кирев: Г-да народни представители! Понеже по проекто-отговора на тронното слово се изказаха вече осем души народни представители и всички въпроси, свързани с външната и вътрешната политика на държавата, се изясниха, правя предложение за прекратяване на разискванията.

Стоян Никифоров: Моля, г-н председателю!

Председателстващ д-р Петър Къосеиванов: Да ликвидираме въпроса с направеното предложение за прекратяване на разискванията. Г-н Никифоров.

Съгласно чл. 21 от правилника за вътрешния ред на Народното събрание, предложение за прекратяване на разискванията може да се направи от всеки народен представител, след като са се изказали осем души. По проекто-отговора на тронното слово досега са се изказали осем души. Ще сложа на гласуване предложението, което прави г-н Кирев.

Който г-да народни представители приемат да се прекратят дебатите.

Крум Митаков: Искам думата, г-н председателю!

Председателстващ д-р Петър Къосеиванов: . . . моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Д-р Атанас Попов: Не е вярно.

Председателстващ д-р Петър Къосеиванов: Какво искате, г-н Митаков?

Крум Митаков: Искам думата по предложението.

Д-р Никола Минков: Г-н председателю! Аз протестирам, защото за тези разисквания аз се записах пръв тук в залата на Народното събрание. След това, по повод на обстоятелството, че в списъка на ораторите бях подреден 12-и, аз разговарях както с председателя на Народното събрание, така и с г-н министър-председателя и ми се заяви изрично, че ще се изкажат по проекто-отговора 12 души. Протестирам за това, че не ми се дава възможност да се изкажа, макар да съм записан пръв. Зная защо става това. Но аз ще намеря възможност някой път да се изкажа и да кажа това, което мисля.

Крум Митаков: Същото заявявам и аз от моя страна.

Председателстващ д-р Петър Къосеиванов: Г-н Митаков! Вие сте записан 11-и по ред, а вие, г-н Минков, сте записан 12-и по ред. Прекратяване на дебатите стана по предложението на народния представител г-н Кирев.

Стоян Никифоров: Г-н председателю!

Председателстващ д-р Петър Къосеиванов: Какво искате, г-н Никифоров?

Стоян Никифоров: Във връзка с решението на Народното събрание за прекратяване на дебатите по проекто-отговора на тронното слово, моля, в качеството ми на председател, ако правилникът позволява, разрешете ми да приключа аз дебатите, съвсем накратко, по проекто-отговора на тронното слово.

Д-р Никола Минков: Искам да се изкажа по това предложение на г-н Никифоров.

Председателстващ д-р Петър Къосеиванов: Моля.

Д-р Никола Минков: Съгласно току-що цитирания от Вас член от правилника за вътрешния ред на Народното събрание, дебатите са прекратени и никой народен представител няма право на думата. На това основание на мен думата се отне. Изключение е предвидено само в чл. 19 от същия правилник, който казва, че имат право да говорят министрите, комисарите по чл. 91 от конституцията и докладчиците всякога и колкото пъти искат. Уважаваният колега Стоян Никифоров, към когото храня голямо уважение и на когото таланта признавам, не е в никоя от тия категории. В конкретния случай той не е и докладчик, тъй като проекто-отговорът на тронното слово биде докладван от нашия колега Деян Деянов. Аз се противопоставям на желанието да бъде нарушен правилникът.

Крум Митаков: И аз подкрепям казаното от г-н Минков. (Смях)

Председателстващ д-р Петър Къосеиванов: Съгласно чл. 19 от правилника за вътрешния ред на Народното събрание, думата може да се даде на министрите, комисарите и докладчиците на комисните колкото пъти и когато я поискат. Съгласно тоя текст от правилника, съжалявам много, г-н Никифоров, обаче не мога да Ви дам думата. (Оживление)

Стоян Никифоров: Подчинявам се на правилника.

Председателстващ д-р Петър Къосеиванов: Г-н Деянов! Имате думата.

Докладчик Деян Деянов: Г-да народни представители! Право е, че уважаваните г-да народни представители са много уморени. Това е толкова очевидно. Развиха се много дебати около проекто-отговора на тронното слово, произнесоха се и много речи с наистина доста повторения. Това не може да не умори аудиторията — Народното събрание. Но позволете и на мене, като докладчик по проекто-отговора на тронното слово, да кажа и аз само няколко думи. Сам аз, г-да народни представители, не обичам да произнасям дълги речи. Спомням си една хубава мисъл, казана от един оратор, че когато някой произнесе една дълга реч и попитал дали е добре разбран, отговорено му било: „Началото на речта беше много дълго и не можахме да го запомним, а това не ни даде възможност да разберем края.“ Позволете ми следователно само с няколко думи да спра вашето внимание.

Г-да народни представители! Прескръбното събитие, което сполетя българския народ, го потопи в дълбока скръб. Българският народ изживя с голям трагизъм това прескръбно събитие — смъртта на Н. В. Царя. В редиците, които отиваха да се поклонят пред тленните останки на Н. В. Царя, имаше нещо символично, г-да народни представители. Като че ли този народ поиска да вземе прошка от своя владетел. И убедихме се със смъртта на Н. В. Царя, че българската корона наистина е била тежка и най-тежко я е носил може би царят-обединител, царят-мъченик, или, както се нарича вече у нас за неговата доброта, за неговите големи качества, за неговото държавничество, цар-легенда.

Г-да народни представители! Като че ли всички ние трябва да вземем прошка от царя-мъченик. И мене ми направи много силно впечатление речта на г-н Александър Цанков, който от тая трибуна си вземаше прошка от царя-обединител. Той най-добре знае дали дължи да иска тая прошка, както и мнозина от нашите управници, които управляваха в негово време.

Г-да народни представители! Г-н Александър Цанков в моите очи израсна много на тази трибуна. Той изпълни като че ли трибуната, тъй както я изпълни, г-да народни представители, когато беше въпрос за избор на Велико народно събрание. Той, искрен и почтен, каза тук, че наистина няма условия за избор на Велико народно събрание. Това още един път, както ви казвам, го издигна в моите очи. Така наистина трябва да приказва един държавник.

Г-да народни представители! На какво особено трябва да се обособи много да се спре вниманието при отговора на тронното слово? За мене има само два по-големи въпроса: единият из областта на външната политика и другият из областта на вътрешната политика.

Из областта на външната политика ни занимава въпросът, доколко в съзнанието на българския народ е добре разбрано, че пътят, който следва България днес в тоя световен конфликт, не е избран; пътят е даден, пътят е предопределен за българския народ. Г-да народни представители! Един е бил и един е идеалът на българския народ. Като почнете от възрожденците и минете към бунтарите от Оборище и Козлодуй, само този е бил българският идеал: да се обедини българският народ. Идват войните, кръвопродитни за бъл-

гарския народ. Всичко това ще го мина много бегло, защото зная и помня, че е уморено народното представителство. Много войни се водеха за обединението на българския народ. Знаете с какво се завършиха усилията на възрожденците и на бунтарите. Апострофът на тези върховни усилия на българския народ беше Санстефанска България. И ако наистина беше останало това положение, така създадено, не зная дали не е много силно да се каже, че може би щяха да се избегнат много войни. Мина много скоро, г-да съдии, това опиянение. (Смях).

Кирил Минков: (Казва нещо)

Деян Деянов: Г-н Минков! Недейте ме прекъсва, защото сте жертва на едно голямо заблуждение и най-малко тук е мястото да ме прекъсвате. Прекъснете ме при друг случай, запитайте ме, ще Ви отговоря. Тридесет години го казвам „г-да съдии“, какво да правя, свикнах.

Малко трая, г-да народни представители, това опиянение от Санстефанска България. В Берлинския договор се окастри толкова много България, че това, което остана, не можеше да живее. И се започнаха пак на нова сметка борби за обединение на българския народ. Така дойде първата братоубийствена война между нас и сърбите. Трябва да ви кажа, че в историческото развитие на България, в нейния исторически път винаги се е изпичвала братска Сърбия. И по-нататък, г-да народни представители, ще констатираме същото нещо — историческият път на България е бил спрян често от нашата съседна, братска Сърбия. Общоевропейската война, както ви е известно, завърши злополучно за България. И за нас не остана нищо друго, освен да пледираме, по пътя на ревизията, да получим онова, което се падаше на България. Но и там не успяхме. Там се противопоставиха пак съседите. Вие помнете какъв беше лйтмотивът на Балканското споразумение и Малкото съглашение — че всяко искане за ревизия значи война. Експонентите на тия две съглашения — от една страна Титулеску, от друга страна Бенеш — винаги това казваха. Дойде и Англия, която каза, че може да ни гарантира само старите граници.

С тия бегли мисли искам да утвърдя пред вас, пред българския народ, че друг път за България, ако искаше да постигне своето обединение, нямаше. Така тръгнахме, г-да народни представители, да търсим нашите права. Така влязохме ние в тристранния пакт. Искам да кажа пред вас, пред българския народ никакво съмнение няма, че друг път за България не можеше да има.

В областта на вътрешната политика, г-да народни представители, имам да кажа само едно. За нас е от особена важност народното единение. Защото само чрез народното единение можем да запазим ние нашата съпротивителна сила, толкова необходима днес. И аз искам да цитирам само две думи от речта на г-н Кожухаров, а именно, че народното единение може да дойде отгоре. И наистина, то може да дойде отгоре и трябва да дойде отгоре, защото на първо място водачите на българския народ трябва да бъдат единни. И то може да стане. Аз зная колко е мъчно да се свият партийните знамена, но все пак, г-да народни представители, тия знамена временно поне могат малко да бъдат свалени. Всички трябва да дадем съдействие в това изключително време на българското правителство — да се свърши добре тази война. Защото сега или никога ще се постигне обединението на българския народ. Всички добри сили, всички добри синове на България трябва да дадат всичкото си съдействие да се свърши добре за нас тази война.

Г-да народни представители! Няколко думи бих отправил към г-д министрите. Голям проблем днес е продоволствието. Аз зная колкото е сложен този лабиринт. Аз зная, че той не е по силите на един човек. Г-н министърът на търговията би трябвало да има добри сътрудници, да се превъзмогне тази проблема, страшна за нашата страна, във връзка с единението на българския народ. Но бих молил министърът на търговията да спре своето внимание на нещо особено важно, което интересува селския народ. Въпросът е за обувките, перспективно цървулите, въпросът е за виделото, което е необходимо за селото. При една моя обиколка из селата, г-да народни представители, един ми казваше: от месеци — оттогава вече станаха години, тогава ми казваше от месеци — нямаме вече видело. Пълна тъмнина е в село, а и на гробищата трябва да свети! Г-да министри, ако направите вие това за нашето село, бъдете уверени, че ще имате неговата голяма благодарност, нещо повече — благодарността на целия български народ.

Към г-н Дочо Христов, наш уважаван колега, който пристъпих към този висок пост с едно обещание — и аз вярвам, че ще го изпълни — да се вслушва в добрите съвети, да държи по-близък контакт с народното представителство, отправям молба да бъде внесена час по-скоро нова струя в администрацията. Защо? В управлението е от голямо значение личността. Във всяка област на държавното управление проблемът е личността. Направете всичко възможно да подобрите администрацията и полицията, за да може населението в това да види доброто управление на България.

И на трето място, г-да народни представители, моля уважаемия министър-председател — дали да кажа и аз, както правят други, един комплимент на този добър човек; той, по моя преценка, е един изключителен човек, с много дарования и с много възможности — него моля, като знам колко е голям проблемът за подобрене материалното положение на чиновничеството, да направи всичко възможно да се уреди този въпрос. Той е много болен.

Г-да народни представители! Ще завърша. Имам чувството, че трябва да се завърши вече, за да преминем към гласуването на този важен държавен акт и поставям само един въпрос: изходът от тази война какъв ще бъде? Аз казвам: за България това е един съдбовен жребий. Ние трябва да имаме вярата, че войната ще свърши благополучно за нашите съюзници и за нас. Аз четох последната реч на Адолф Хитлер. Аз чух впечатлението на нашите първи хора, които посетиха главната квартира на фюрера — уважаемите минис-

тер-председател и министър на външните работи. От тях почерпих вяра, че наистина войната ще свърши благополучно. И аз, за да завърша, г-да народни представители, ще ви кажа само едно: и аз имам своята вяра, аз вярвам в утрешния светъл ден, аз вярвам в светлата звезда на България. Да живее България! (Ръкоплескания)

Председателстващ д-р Петър Кюсеиванов: Г-да министрите ще говорят в сряда?

Министър-председател Добри Божилков: Да, в сряда.

Председателстващ д-р Петър Кюсеиванов: Приключват се дебатите от записаните оратори по отговора на тронното слово. Г-да министрите ще говорят в сряда, след което ще стане гласуването на първо и второ четене на отговора на тронното слово.

Преминаваме към точка втора от дневния ред:

Одобреніе на проекторешението за продължаване сроковете по декларации № № 14789, 14820, 15084, 15222 от 1943 г.; 28669, 29014, 30715, 32635, 24762 от 1942 г. на Столичната митница; декларация № № 1100/3415 от 1941 г. и 1244 от 1943 г. на Пловдивската митница; декларация № 1813 от 1943 г. на Пиротската митница; декларация № 7102 от 1942 г. на Русенската митница; декларация № 3956 от 1942 г. на Свищовската митница; опис-манифест № 1253/23, от 10 май 1943 г., на Столичната пощенска митница; транзитен лист № 652 от 1943 г. на Кавалската митница; манифести № № 4372 и 4770 от 1943 г. на Столичната митница.

Когато г-да народни представители са съгласни да се прочете само решението, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик Димитър Андреев: (Чете)

„РЕШЕНИЕ

за продължение сроковете по декларации № № 14789, 14820, 15084, 15222 от 1943 г.; 28669, 29014, 30715, 32635, 24762 от 1942 г. на Столичната митница; декларация № № 1100/3415 от 1941 г. и 1244 от 1943 г. на Пловдивската митница; декларация № 1813 от 1943 г. на Пиротската митница; декларация № 7102 от 1942 г. на Русенската митница; декларация № 3956 от 1942 г. на Свищовската митница; опис-манифест № 1253/23, от 10 май 1943 г., на Столичната пощенска митница; транзитен лист № 652 от 1943 г. на Кавалската митница; манифести № № 4372 и 4770 от 1943 г. на Столичната митница

Продължават се сроковете по:

1. Декларация № 24762, от 18 август 1942 г., на Столичната митница за внос на покъщината на д-р Хайнц Мундхенке — с 12 месеца.
2. Декларация № 1100/3415, от 9 септември 1941 г., на Пловдивската митница — с 12 месеца.
3. Декларация № 1244, от 2 юни 1943 г., на Пловдивската митница — с 6 месеца.
4. Декларации № № 14789, 14820, 15084 и 15222 от 1943 г. на Столичната митница — с 4 месеца.
5. Декларации № № 28669, 29014, 30715 и 32635 от 1942 г. на Столичната митница, подадени от Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни — с 12 месеца, като издадените покани се анулират, а записаните преждевременно на приход суми да се върнат на Дирекцията хронизно.
6. Декларация № 1813 от 1943 г. на Пиротската митница от Водния синдикат „Въча“ — с 12 месеца, като издадената покана се анулира.
7. Износна декларация № 7102 от 1942 г. на Русенската митница — с 12 месеца, като издадената покана се анулира.
8. Опис-манифест № 1253/23, от 10 май 1943 г., на Софийската пощенска митница — един колет часовници к. 12050 — с 6 месеца, в който срок да се внесе в страната или да се нововизнесе, като издадената покана се анулира.
9. Декларация № 3956, от 27 септември 1942 г., на Главната дирекция на железниците и пристанищата — с 24 месеца, на Свищовската митница.
10. Транзитен лист № 652 от 1943 г. на Кавалската митница за 6 каси сурова коприна, предназначена за Швейцария — с 3 месеца.
11. Манифести № № 4372 от 5 юни и 4770, от 21 юни 1943 г., на Столичната митница за 11 колети, предназначени за Гърция — с 3 месеца.

(МОТИВИ

към проекторешението за одобряване на 13. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 15 ноември 1943 г., протокол № 162

Г-да народни представители! Съгласно чл. 208 от закона за митниците, допуска се временният внос на амбалажни и консервиращи материали, срокът на които е от 6 до 18 месеца. Съгласно забележката към същия член, продължението на срока може да се даде, ако искането е отправено в дадения първоначален срок. Поради затруднените стопански условия в страната и поради ангажирането на голям брой лица под знамената, не само че не е успяло да се изнесат временно внесените материали, но е пропуснато да се иска своевременно продължение на дадения срок.

Заинтересуваните фирми, изтъквайки всеяка една поотделно причините за несвоевременното искане за продължение на срока по следните митнически документи, молят да им се удовлетвори молбите, за да могат да продължат своята дейност: по декларации № № 14789, 14820, 15084, 15222 от 1943 г.; 28669, 29014, 30715, 32635, 24762 от 1942 г. на Столичната митница; декларации № № 1100/

3415 от 1941 г. и 1244 от 1943 г. на Пловдивската митница; декларация № 1813 от 1943 г. на Пиротската митница; декларация № 7102 от 1942 г. на Русенската митница; декларация № 3956 от 1942 г. на Свищовската митница; опис-манифест № 1253/23, от 10 май 1943 г. на Столичната пощенска митница; транзитен лист № 652 от 1943 г. на Кавалската митница; манифести № № 4372 и 4770 от 1943 година на Столичната митница.

Като ви излагам горното, моля ви, г-да народни представители, да се занимаете с представеното решение, което да разгледате и одобрите.

Гр. София, ноември 1943 г.

Министър-председател, министър на финансите: **Д. Божилов**

Председателствуващ д-р Петър Кюсеиванов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат проекторешението за продължаване сроковете по декларация № № 14789, 14820, 15084, 15222 от 1943 г.; 28669, 29014, 30715, 32635, 24762 от 1942 г. на Столичната митница; декларация № № 1100/3415 от 1941 г. и 1244 от 1943 г. на Пловдивската митница; декларация № 1813 от 1943 г. на Пиротската митница; декларация № 7102 от 1942 г. на Русенската митница; декларация № 3956 от 1942 г. на Свищовската митница; опис-манифест № 1253/23, от 10 май 1943 г. на Столичната пощенска митница; транзитен лист № 652 от 1943 г. на Кавалската митница; манифести № № 4372 и 4770 от 1943 г. на Столичната митница, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преминуваме към трета точка от дневния ред:

Одобряване на проекторешението за освобождаване от износно мито и всякакви други данъци, такси и герб, включително таксата 5% земеделски пенсии, изброените в 3. министерско постановление, от 15 октомври т. г., протокол № 147, хранителни продукти за нуждите на българските скитове и килии в Атон — Света гора.

Които г-да народни представители са съгласни да се прочете само проекторешението, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик **Димитър Андреев:** (Чете)

РЕШЕНИЕ

за освобождаване от износно мито и всякакви други данъци, такси и герб, включително таксата 5% земеделски пенсии, изброените в 3. министерско постановление, от 15 октомври т. г., протокол № 147, хранителни продукти за нуждите на българските скитове и килии в Атон — Света гора

Освобождават се от заплащане износно мито и всякакви други данъци, такси и герб, включително таксата 5% земеделски пенсии, изброените в 3. министерско постановление, от 15 октомври т. г., протокол № 147, хранителни продукти за нуждите на българските скитове и килии в Атон — Света гора.

МОТИВИ

към проекторешението за одобряване на 15. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 15 ноември 1943 г., протокол № 162

Г-да народни представители! С 3. постановление на Министерския съвет, от 15 октомври т. г., протокол № 147, разрешава се на българските скитове и килии в Атон — Света гора, да изнесат за нуждите си 750 кг. пшеница, 230 кг. ориз, 230 кг. захар, 200 кг. сирене, 1.000 кг. боб, 600 кг. бяло брашно за просфори и 30 кг. сода каустик.

Подпредседател: **Д-р ПЕТЪР КЮСЕИВАНОВ**

Впоследствие Министерството на външните работи с писмо вх. № 35139, от 21 октомври 1943 г., съобщава, че пълномощникът на казаните скитове, архимандрит Михаил Достойноски, е направил постъпки, изброените хранителни продукти да бъдат освободени от износно мито и всякакви други данъци, такси и герб, включително таксата 5% земеделски пенсии.

Като ви излагам горното, моля ви, г-да народни представители, да се занимаете с представеното решение, което да разгледате и одобрите.

Гр. София, ноември 1943 г.

Министър-председател, министър на финансите: **Д. Божилов**

Председателствуващ д-р Петър Кюсеиванов: Ще пристъпим към гласуване.

Които г-да народни представители приемат проекторешението за освобождаване от износно мито и всякакви други данъци, такси и герб, включително таксата 5% земеделски пенсии, изброените в 3. министерско постановление от 15 октомври т. г., протокол № 147, хранителни продукти за нуждите на българските скитове и килии в Атон — Света гора, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министър-председателят.

Министър-председател Добри Божилов: Поради служебни задължения на г-да министрите, моля да бъде вдигнато заседанието.

Председателствуващ д-р Петър Кюсеиванов: Г-да народни представители! Г-н министър-председателят предлага да вдигнем заседанието, като преустановим до точка четвърта разглеждането на обявения за днес дневен ред.

Които г-да народни представители са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преди да пристъпим към гласуване на дневния ред за следното заседание, съгласно правилника, всички заседания на Народното събрание стават във вторник, сряда, четвъртък и петък. За да имаме заседание в сряда, трябва да искаме вашето съгласие. И затова, които г-да народни представители са съгласни, следващото заседание, вместо във вторник, да бъде в сряда, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Председателството, в съгласие с правителството, ви предлага за сряда, 1 декември, 15 ч., следния дневен ред:

1. Първо четене проекто-отговора на тронното слово (Продължение на разискванията).

2. Одобрение на предложението за освобождаване на 100.755 кг. печатарска хартия от вносно мито и др.

Първо четене на законопроектите:

3. За периодичния печат.

4. За разпространение на бързорастящите горско-дървесни видове.

5. За прехвърляне собствеността на стопанството „Минкова махала“ от Българската земеделска и кооперативна банка на Министерството на земеделието и държавните имоти.

6. За допълнение закона за облекчение материалното положение на държавните, общинските и други служители в царството.

7. За отчуждаване от държавата на минни концесии и периметри за нафтописти.

8. За допълнение на закона за санитарно-ветеринарната служба. Които г-да народни представители приемат прочетенния дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварям заседанието.

(Затворено в 18 ч. 12 м.)

Секретари: **ДИМИТЪР САРАДЖОВ**
СВЕТОСЛАВ СЛАВОВ

Началник на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВ**